

Městys Lhenice v poštovním provozu 19. století

Moderním uspořádáním zemské správy po r. 1848 vznikly nové politické a soudní úřady, Rozvoj podnikání a obchodu tenkrát přinesl i rostoucí potřebu rychlého poštovního spojení mezi okresními městy. Právě do nich se přenesla veškerá správní činnost, v minulosti soustředěná v sídlech šlechty. Nebývale tak vzrostl objem dopravy listovní, balíkové i peněžní pošty nejen z úřední a podnikatelské sféry, ale i pro živý zájem obyvatelstva o tuto novou službu.

K prvnímu dni února 1849 byla zrušena dosavadní Nejvyšší dvorská poštovní správa ve Vídni a státní poštovníctví přešlo do kompetence nového Ministerstva obchodu, průmyslu a veřejných staveb. V řadě jeho technických odborů našli práci mladí, vzdělaní úředníci. Pronikání poštovní sítě (v Čechách prostřednictvím Poštovního ředitelství v Praze) výrazně posunuli i do odlehklých míst monarchie. Umožnily to státní investice, sdružované s prostředky měst a obcí do výstavby okresních silnic, železničních drah i traťového zázemí a zabezpečení.

Obyvatelé městečka Lhenic - tradiční sadaři, obchodníci s ovocem, drobní zemědělci a řemeslníci, byli do roku 1848 součástí územního celku spravovaného schwarzenberskou vrchností. Ta si oběh svých písemností a zásilek zajišťovala vlastními pěšími posly nebo jízdními kurýry v rámci celého panství. Po zrušení schwarzenberského dohledu (**1848**), se základem zemské správy v rámci okresů staly i menší obce se zvýšenou potřebou úřední i obchodní korespondence. Lhenice v tom času ještě byly závislé na poštovní jízdě zřízené jednou denně ze vzdálenějších Netolic.

Tam dosluhovala tzv. poštovní sběrna, založená na páteční dopravní cestě schwarzenberským panstvím už v roce 1787. Netolická sběrna se přeměnila na C. k. poštovní a telegrafní úřad. Personál netolické pošty s jízdním spojením do světa přes Vodňany a Písek řídil poštovní Jan Mügo se dvěma úřednicemi – oficiantkami. V oblasti zatím zvolna přibývaly další pošty, např. ve Vlachově Březí (**1. 4. 1866**) a v Husinci (**10. 5. 1867**), kde se c. k. poštmistrem stal místní úspěšný obchodník Antonín Šebelle a po něm pak jeho syn.

Po zařazení do politického okresu Prachatice (1. září 1868) dosáhl o půl roku později i **městys Lhenice** na spolehlivé státní poštovní služby. Dne **10. února 1869** došlo k otevření zdejšího Císařského a královského poštovního úřadu. Prvním poštmistrem byl jmenován lhenický rodák, osmačtyřicetiletý Arnošt Gregora (1821-1901). Místnost pro veřejnost se nacházela v přízemí Panského domu čp. 132 (dnes čp. 156). Podací a dodávací obvod lhenické pošty v té době tvořilo 7 nedalekých obcí: Brusná, Hoříkovice, Hradce, Třebanice, Újezdec (nyní Třešňový Újezdec), Vadkov a Vodice.

Za působení Arnošta Gregory se zkvalitnilo zázemí lhenické pošty (ustájení koní, širší prostor pro údržbu povozů a uložení krmiva), byla zpevněna příjezdová komunikace do areálu, modernizovalo se provozní vybavení (přepážka, trezor, nová balíková váha). Postupně se také zdvojnásobil počet denních poštovních jízd do Netolic a zpět. Městys Lhenice měl v té době 188 doručovacích adres (domů) a žilo zde přibližně 1550 obyvatel.

Po odchodu do penze (1881) se poštovní Gregora dožil i další etapy zlepšení poštovní přepravy. Lhenické dopisy, balíčky nebo peněžní poukázky putovaly do světa od roku **1895** z Netolic ještě větším expedičním tempem - novou jednokolejkou. Byla to regionální dráha z Netolic do Dívčic (Nákří), kde výhodně navazovala na dálkovou železničně-poštovní trasu Schirnding – Cheb – Plzeň - České Budějovice – Gmünd – Linec – Vídeň.

Pro ML připravil M. Trnka

Prameny:

Chytilův Úplný adresář království Českého. Díl III., obvod Obchodních komor v. Č. Budějovicích, v Plzni a v Chebu. [Obce politického okresu Prachatice, s. 789-828]. Vydala Knihotiskárna Jos. B. Zápotočný v Rokycanech, 1915.

ROUBÍK, František: K vývoji poštovní dopravy v jižních Čechách do poloviny 19. století. Jihočeský sborník historický. Roč. XXXIX (1970), č. 2, s. 69-79. Dokončení tamtéž č. 3, s. 154-172.